

Artikel gepubliceerd in januari 2010 van EW-actueel van het Evangelisch Werkverband binnen de Protestantse Kerk Nederland.

Hoe een stervende gemeente zijn eerste liefde terugvond en weer tot bloei kwam

Wat is Gods weg voor onze gemeente?

Tot 2004 nam het ledental van de Pax Christikerk af. Leden uit de wijk Mariahoeve verhuisden, lieten zich uitschrijven of stierven. Het was een vergrijsde gemeente. Kwamen er geen nieuwe mensen in de wijk wonen? Jawel, maar dat waren grotendeels allochtone mensen, die vanwege de goedkope sociale woningbouw hier kwamen wonen. Vrijwel niemand sloot zich aan bij de ‘blanke’ Pax Christikerk. Langzaam dreigde de gemeente te sterven. Bij de mensen die achterbleven was er een positieve houding: wij houden vol tot het bittere eind, maar dat ‘bittere eind’ kwam wel steeds dichterbij. Enkele jongvolwassen gemeenteleden wilden niet van zo’n eind weten. Wij denken aan iets anders. Wij stellen voor om een bezinningsdag te houden over de vraag: wat is Gods weg voor de Pax Christikerk in de toekomst? We stellen daarbij voor om ‘iemand van buiten’ te vragen ons te helpen een antwoord te formuleren. De kerkenraad ging akkoord met het voorstel.

De eerste liefde terugvinden

Op die bezinningsdag werd Matteus 28:16-20 gelezen, waar Jezus Christus zegt: ‘Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld’.

Er was een sterk bewustzijn dat we leven in een zendingssituatie in Den Haag. Samen werd overlegd, ‘gedroomd’, gebeden, nagedacht over de vraag: wat is Gods weg voor onze Pax Christi gemeente in de toekomst?

Het gevoel groeide: we willen Jezus Christus en het koningschap van God in het centrum van ons leven plaatsen. Hoe moet je dat gevoel nader omschrijven? Je kunt het ‘de eerste liefde’ noemen of ‘de liefde van weleer’ (NBV). Wat er in het verleden was in het leven van de gemeente en later verzwakte door omstandigheden en eigen schuld, kwam terug. Je kunt het ook noemen: op God focussen, Hem in het centrum van je leven en van de kerk plaatsen. Niet aanrommelen als kerk in deze cultuur, niet zeggen: ‘we gaan door tot het bittere einde’, maar zeggen: ‘Here God, het gaat om U. We willen het Evangelie van uw Zoon Jezus Christus leven en verkondigen. We weten niet precies hoe we dat moeten doen, maar we zijn er wel voor gemotiveerd.’

Soms moet een kerk met ‘de rug tegen de muur’ staan om open te worden voor de vraag: om wie gaat het eigenlijk in de kerk? Er groeide een nieuwe focus op Christus en het koningschap van God en op de roeping van de Pax Christikerk in de wijk Mariahoeve en Den Haag. Van daaruit werd er een ‘droom’ voor de gemeente in 2009 geformuleerd.

De ‘droom’ werd omschreven als: we willen betrokken zijn op anderen, kerk in en voor de buurt, gastvrij en laagdrempelig, vanuit geloof gemotiveerd, met meerdere soorten vieringen, met ruimte voor kinderen en jonge gezinnen.

Als kenmerken werden geformuleerd:

- een predikant, die doelbewust werkt aan de opbouw van de gemeente;
- inspirerende kerk(diensten), waar mensen iets aan hebben;
- meewerkende gemeenteleden die op hun gaven en talenten worden ingezet;
- een doorleefde spiritualiteit in de gemeente
- een netwerk van kleine groepen, waarin mensen meeleven met elkaar;
- doelmatige structuren die niet knellen;
- evangelisatie die is gericht op de werkelijke behoeften van de samenleving;
- een hoge mate van onderlinge liefde en meeleven.

Hoe ging het verder?

Die bezinningsdag met 'iemand van buiten' (ds. Hans Eschbach) was cruciaal in het hervinden van de focus voor de Pax Christikerk voor de toekomst. Vervolgens werden de gemeenteleden geïnformeerd.

Hoeveel gemeenteleden waren er nog? In 2003 waren er nog 300 leden op papier. Daarvan was 60% 70 jaar of ouder. Er waren nog 6 gezinnen met kinderen en/of tieners. Op zondag kwamen er 100 mensen naar de dienst, meest ouderen.

Gingen deze mensen mee in de 'droom' voor de toekomst? Jawel, maar er was slechts geld voor een part-time (50%) predikant. Door overleg met en medewerking van het Evangelisch Werkverband, het Protestants Landelijk Dienstencentrum, vrienden uit Driebergen en gemeenteleden van de Pax Christikerk werd dat een full-time predikantsplaats voor een gezamenlijk geloofsavontuur van 2004 tot en met 2009. In die tijd zou er iets moeten gebeuren wilde de gemeente toekomst hebben.

Toen ik mijn intrede deed als predikant in augustus 2004 en ik in aansluiting op de 'droom' en de kenmerken een visie voor een twee-sporen-beleid had geschreven, was daar direct steun voor. Het beleid hield in dat we doorgingen met de traditionele manier van gemeente-zijn. Daarnaast gingen we zoeken naar een ander spoor, waarbij we ons wilden richten op nieuwe groepen mensen in de wijk Mariahoeve en daarbuiten.

Gebeurde er iets?

Jazeker, maar dat had alles te maken met een reeds veel langer bestaand intens gebedsleven, een zoeken van God bij velen. Dat zoeken van God is vooral te danken aan de prediking en inzet van één van mijn voorgangers, ds. Arie Dondorp. Hij en zijn vrouw hebben veel leden van de gemeente geleerd om te bidden, ook als er niets te zien is. De 'vrucht' die ik de afgelopen jaren naar de oppervlakte heb zien komen, was de 'vrucht' die al in het verborgene aanwezig was, de jaren daarvoor.

Wat heb ik in de periode 2004-2009 zien gebeuren? Ik noem een aantal gebeurtenissen, in een poging de 'beweging' door de Geest van God gewekt, te benaderen.

Ik heb tientallen (kerkelijk dakloze en zoekende) jongvolwassenen zien komen die mee zijn gaan werken om de 'droom' realiteit te laten worden. Dertig mensen deden de afgelopen jaren geloofsbelijdenis en/of lieten zich dopen. Er werden (weer) kinderen gedoopt, er kwamen meer tieners en die tieners namen hun onkerkelijke vrienden en vriendinnen mee. Er kwam een kinderbijbelclub, TOV, voor kinderen van de basisschool (met circa 12 kinderen; de helft van buiten de kerk). Er kwamen contacten met de buurt. We gingen meedoen in een jaarlijkse Buurtnieuwjaarsontmoeting Ook starten we met anderen een jaarlijkse 'Welkom nieuwe inwoners Mariahoeve'- avond. We raakten bewust betrokken, in samenwerking met een basisschool, een Vrouw-Kind-centrum en de bibliotheek, in een project waarbij we de sociale verbondenheid en kennismaking van allochtone en autochtone wijkbewoners bevorderen. We hebben voor dat diaconale werk 2 dagen per week een jonge vrouw in dienst kunnen nemen.

Tweënhalf jaar geleden zijn we begonnen de hal van de kerk op donderdagavond te openen voor mensen uit de buurt, die met zich willen laten bidden. We noemen het, om de mensen te bereiken die geen christelijke taalargon kennen, 'Healing Centrum'. Iedere week komen er 3 tot 10 mensen. Er zijn groepen gekomen, Alpha-cursussen, relatiecursussen (de Marriage Course; op dit ogenblik draait er een cursus waar 7 stellen aan meedoen).

Via de Alpha-cursussen en via pastorale contacten zijn zoekende mensen tot geloof in Christus gekomen en hebben ze zich laten dopen. Naast de traditionele diensten zijn er zondagse Open Kerk-bijeenkomsten gekomen, 2 x per maand om 12.00 uur. Het zijn diensten met Bijbels onderwijs en begeleiding door een muziekbond. Er komen zo'n 100 mensen. Er is een langzame groei.

Wat is er van de traditionele gemeente geworden? Is ze opgehouden te bestaan? Nee, beslist niet. Ze is juist stabiel geworden. De kerkzaal voelt nog wel als een 'te grote jas' voor zowel het eerste als het tweede spoor, maar ik geloof dat daar ook een oplossing voor zal komen. Er is veel gebeurd. Als ik naar de 'droom' van 2003 kijk, zie ik dat, dankzij God en mensen, de droom werkelijkheid is geworden.

Waren er geen teleurstellingen?

Jazeker, die waren er ook. Zo zijn we begonnen op zaterdagochtend met een uur 'zingen met kinderen'. De start leek goed, maar na 4 weken werd de leidster ziek en toen we weer wilden beginnen kwam er niemand meer. Het is gestopt.

Ook hoopte ik dat er de eerste twee jaar meer mensen uit de wijk Mariahoeve mee zouden gaan doen. Het gebeurde niet. Pas 5 jaar later – terwijl toch al 45% van de wijk uit niet-westerse mensen bestaat - doen enkele Afrikaanse en Surinaamse moeders met kinderen mee. Nog steeds zijn degenen die leiding geven aan de verschillende activiteiten hoofdzakelijk van buiten de wijk Mariahoeve.

Er zijn ook leerpunten: ik heb gemerkt dat een traditionele gemeente die een 'evangelicale doorstart' maakt, stevige bijbelse 'begeleiding' nodig heeft. Want het is niet allemaal 'bloei' wat er komt. Er is ook tegenwerking en soms stevig. Zelf heb ik de afgelopen jaren veel gehad aan teksten als Marcus 4:12-20, waar Jezus laat zien dat we met verwachting en realisme mogen kijken naar wat er gebeurt als het Evangelie wordt verkondigd.

Wat ik als een bijzondere uitdaging ervaar is, dat in deze missionaire context in Den Haag, alle levensvragen opnieuw om doordinking vragen vanuit de Bijbel en de christelijke traditie.

De afgelopen jaren heb ik gemerkt dat de reformatorische en charismatische traditie veel te bieden hebben als het gaat om het zoeken van nieuwe wegen.

Wat de reformatorische traditie betreft heb ik meer oog gekregen voor de notie van 'de trouw van God' en de nadruk op het 'enkel door geloof, enkel door Christus en enkel door genade'.

Wat de charismatische traditie betreft heb ik gezien hoe bidden veel meer een 'luisterend bidden' kan worden, waarbij God zelf (soms) dingen ineens duidelijker maakt.

Het is prachtig om te zien dat zoveel mensen betrokken zijn geraakt bij wat hier gebeurt. Het is fijn om met velen van hen samen te werken. Door hen en door de Geest van God is dit werk 'vruchtbaar' geworden. Ik zie met verwachting uit naar meer van het Koninkrijk van God in deze wijk en in de stad Den Haag.

Ds. Peter Bakker
Pax Christikerk, Den Haag